

Formuerett - Eksamen fra våren 2011

Kommentert av: Jan Mathias Råheim - Advokatfullmektig hos Selmer

DEL I

1. LILLEVIK BIL – OLE VOLD

Spørsmålet her er hvilken rett L.B. har til den aktuelle bilen, og om Ole har ekstingvert denne.

Innledningsvis er det fint at kandidaten stiller opp en overordnet problemstilling som tar opp de problemene oppgaven reiser. Men før kandidaten går videre, må problemstillingene skilles fra hverandre og presiseres. Her er det naturlig å starte med å spørre etter hva slags rettighet LB har i Audien.

Godtroervervloven (ekstl) § 1 gir hjemmel for at en avtaleerhverver i god tro kan ekstingvere eldre rettsstiftelser i løøsregjenstander.

En grunnleggende forutsetning er at avhenderen handler i strid med sin rett, jf ”mangler rett til å rå over tingen.”

Her viser kandidaten at det er nødvendig å se på hva slags rettighet Ås har i Audien for at man skal kunne ta stilling til spørsmålet om ekstinksjon. Dette kunne kanskje ha blitt tydeligere hvis kandidaten hadde stilt en problemstilling som spør etter hva slags rett Ås har og om det er handlet i strid med denne.

Ole hevder at eiendomsretten til bilen er gått over på Peder. I så fall er Oles erverv et alminnelig derivativt erverv. Et ordinært salg foreligger klart nok ikke.

Her forklarer ikke kandidaten tydelig nok hva slags relevans dette avsnittet har for vilkåret i ekstl. § 1. Det blir derfor litt vanskelig å forstå hva kandidaten egentlig ønsker å fortelle her.

Saken gjelder en såkalt leasingavtale. Denne skiller seg fra ordinære leieavtaler ved at leieren etter en tid blir eier av tingen. Hadde det vært tale om en leieavtale for Peder, ville han klart nok handlet i strid med sin rett da han overdro den til Ole.

En leasingavtale innebærer imidlertid at utleier på avtalens vilkår kan si opp og kreve gjenstanden (bilen) tilbakeført til seg. En slik hevingsrett innebærer i realiteten en sikkerhet for det beløp som gjenstår for leietaker å betale. Ordningen bærer dermed preg av å være en salgspantavtale som skal sikre den kreditten som utleier yter.

Kandidaten viser for så vidt kunnskap her, men det er verken nødvendig eller metodisk spesielt heldig å starte med en teoretisk forklaring av leasingavtaleinstituttet når panteloven § 3-22 direkte regulerer det aktuelle avtaleforholdet. En metodisk tommelfingerregel må være at man starter i lovteksten når man har en å ta utgangspunkt i.

Ole viser til pantel § 3-22 hvor leasing-ordningen er beskrevet i annet ledd. Her heter det at ”avtale som i realiteten tjener til å sikre et avhendelsesvederlag anses som en avtale om salg

og salgspant, hvis det er meningen at leieren skal bli eier av tingen etter å ha betalt et visst antall leierterminer.”

Bestemmelsen passer godt på det foreliggende tilfelle.

Kandidaten viser godt skjønn ved å behandle dette kort. Det er ikke særlig problematisk at den foreliggende avtalen oppfyller lovens vilkår. Men det blir i overkant kort her. Her overlater kandidaten ordlydstolkningen og subsumsjonen til leseren. Hva i ordlyden er det som passer godt på hva i vårt tilfelle?

Ole anfører at salgspant ikke var uttrykkelig avtalt, og må derfor anses ugyldig. Lovens uttrykk ”i realiteten” forutsetter imidlertid at salgspant ikke må være uttrykkelig avtalt. Avgjørende må være at leasingavtalen gir L.B. en rett som kan likestilles med salgspant. Det harmonerer godt med tendensen i rettspraksis, jf bl.a. Granheim Auto-dommen, å se hen til den underliggende realiteten i ordningen.

Her treffer kandidaten relevant ordlyd og tolker den kort. Det er ikke nødvendig å gjøre mer ut av dette. Av hensyn til fremstillingen bør paragrafen også henvises til i dette avsnittet. Henvisningen til Granheim Auto-dommen er ikke nødvendig. Ordlyden er klar nok og Granheim Auto (Rt. 2006 s. 213) gjaldt tolkningen av pantel. § 3-14, ikke § 3-22. Men kandidaten har nok ikke fått noe trekk for dette.

L.B. har etter dette en salgspanterett i bilen.

Kandidaten hopper over anførselen om manglende registrering. Dersom man ønsker full uttelling, må man normalt sett svare på alle spørsmålene som oppgaven eksplisitt reiser. Kandidaten får her ikke vist at han/hun forstår at manglende rettsvern ikke står i veien for pantets gyldighet.

Hvorvidt Ole har ekstingvert L.B.s salgspanterett beror på om vilkårene i ekstl § 1 er oppfylt. Det er på det rene at Peder var legitimert til å disponere over bilen (jf ”sitter med tingen”) og hat Ole har fått den ”overlevert til seg”.

Fint at kandidaten rydder unna utvilsomme vilkår.

L.B. anfører at Ole ikke har gitt noe vederlag for bilen.

Bestemmelsen forutsetter at tingen er ”solgt” eller på annen måte avhendt mot vederlag, jf (1). Ordlyden antyder at vederlagsfrie formuesoverføringer ikke har vern etter loven. Ettersom ordlyden ”avhendt mot vederlag” er videre enn ”solgt”, kan det være mer naturlig å fokusere på førstnevnte vilkår. Her burde kandidaten også ha subsumert under ordlydstolkningen. Det blir litt hengende i lufta om ettergivelse av gjeld faller inn under ordlyden eller ikke.

Forarbeidene til ekstl sier uttrykkelig at formuleringen er ment som en avgrensning mot gavetilfellene. Gavemottaker representerer ingen omsetningsinteresse og er gjennomgående nærmere til å bære risikoen for avhenderens urettmessige disposisjoner enn rette eier. Det foreligger klart nok ingen ordinær gave i dette tilfellet. Spørsmålet er om de hensyn som ligger bak ekstl § 1, og som forarbeidene peker på, tilsier at Ole kan påberope seg godtroerverv når han har fått bilen som betaling for pokergjeld.

Her er det rom for metodiske forbedringer. Dersom ordlyden er uklar, er det nødvendig å trekke inn andre kilder for en presiserende fortolkning. Dersom ordlyden er klar, må man først spørre om det aktuelle tilfellet faller innunder/utenfor ordlyden, og så om det er grunnlag for å tolke ordlyden utvidende eller innskrenkende. Her har ikke kandidaten sagt noe om ordlyden. I stedet fokuseres det på og subsumeres under forarbeidene. Kandidaten kunne også ha presisert problemstillingen sin bedre ved å fortelle hvilke ”hensyn som ligger bak ekstl. § 1”. På den måten blir det enklere for leseren å se hva kandidaten mener er det springende punkt.

Til støtte for dette kan det anføres at Ole – isolert sett – har betalt for bilen. I det ytre er det ingen reell forskjell mellom å betale ved å ettergi gjeld og å betale på vanlig måte. På den annen side er pokergjeld et krav som ikke kan drives inn på lovlig måte. Lånet til Peder skaper ingen rettslig forpliktelse til å betale tilbake, jf strl irkl § 12 (2) jf (1). Når debitor betaler gjeld uten å være rettslig forpliktet til det, vil dette normalt være å likestille med en gavedisposisjon. Dette tilsier at Ole ikke kan påberope godtroerverv etter ekstl, jf drøftelsen over.

Kandidaten nyanserer argumentasjonen sin godt og trekker inn relevante momenter fra faktum. Gaveelementet i gjeldsettergivelsen her er imidlertid diskutabelt.

I tillegg kommer at Ole ikke representerer den omsetningsinteresse som reglene om godtroerverv er satt til å verne. Lovgiver har her ønsket å beskytte omsetningserverver som i god tro kjøper en løsøre-gjenstand. Synspunktet er at han bør spares for tungvinte og unødvendige undersøkelser. På denne måten har reglene om godtroerverv også en viktig samfunnsøkonomisk funksjon.

Kandidaten må forklare hvorfor Ole ikke representerer en omsetningsinteresse. Koblingen til god tro treffer heller ikke helt. Poenget er at en gavemottaker har et svakere innrettelsesbehov. Det er en tilfeldig fordel som fortjener mindre beskyttelse enn en avtale med et gjensidig vederlagsselement. De legislative hensyn som begrunner ekstinksjon vil derfor, i følge forarbeidene til ekstl. § 1, være svakere i gavetilfellene enn de hensynene som begrunner vindikasjon. Vilåret om et vederlagsselement er et selvstendig vilkår og atskilt fra god tro-vurderingen.

Å tillate godtroerverv som en måte å kreve inn ulovlig gjeld på, vil være å åpne for rettsmisbruk. Ole har ingen beskyttelsesverdig forventning om at bilen han overtok var fri for heftelser. Han er da også nærmest til å bære risikoen for Peders urettmessige avhendelse. Henvisningen til rettsmisbruk blir litt uklar. Det er ikke ulovlig å betale spillegjeld. Begrepet rettsmisbruk tyder også på en bevisst omgåelse av reglene. Det vet vi ikke at er tilfellet her. Og uansett vil et bevisst misbruk av rettsreglene bli rammet av god tro-kravet.

Konklusjonen er at Ole ikke kan påberope seg godtroerverv etter ekstl. Bilen er ikke ”solgt”, og vilkårene for ekstinksjon er da ikke oppfylt.

Subsidiært forutsetter jeg at bilen var ”solgt” til Ole.

L.B. anfører at Ole ikke var i god tro. Det følger av ekstl § 1 nr 1 jf nr 2 at mottakeren må være i aktsom god tro mht eldre rettigheter i gjenstanden, jf ”burde ha forstått at avhenderen mangler rett.”

Det er fremholdt i forarbeidene at mottakeren må opptre som en normalt forsiktig person. En tolkning av ordlyden hadde vært tilstrekkelig her. Positivt at kandidaten får frem at vurderingen er objektiv.

Det er på det rene at Peder var legitimert til å avhende bilen i og med besittelsen, jf "sitter med bilen." At han ikke stod som eier i motorvognregisteret er uten betydning for hans rettslige legitimasjon, jf pantel § 1-1 (4).

Greit at kandidaten kort slår fast dette, men henvisningen til pantel. § 1-1 (4) er ikke selvforklarende.

Spørsmålet er om det var tilstrekkelig for Ole å forholde seg til Peders legitimasjon som innehaver.

Denne problemstillingen blir for upresis. Kandidaten må få frem at aktsomhetsnormen er objektiv. Problemstillingen bør også knytte seg til handlingsalternativet. Spørsmålet er da om en normalt aktsom og forsiktig kreditor hadde undersøkt motorvognregisteret, sett i lys av at debitoren, her Ås, hadde vanskelig økonomi og omstendighetene for øvrig.

I Rt. 1990 s. 59 Myra Båt går HR nokså langt i å statuere en slik hovedregel. Saken gjaldt ekstinksjon av salgspanterett i stålplater. Selv om det var svært vanlig med salgspant i bransjen forelå det ingen "konkrete holdepunkter" for å tro at de aktuelle stålplatene var pantsatt.

Dommen gjaldt salgspant i næringskjøp. For å få rede på panterettene måtte kjøperen evt ringt rundt til alle selgerens leverandører, og det ville HR ikke kreve.

Ja, her får kandidaten frem, om ikke helt tydelig, at utgangspunktet er at kreditor skal kunne stole på legitimasjonen til avhender. Fint at kandidaten søker å forankre dette i rettskilder.

I vår sak ville en enkel telefon eller tekstmelding til motorvognregisteret avklart de rette eierforholdene. Dette må føre til at Ole ikke kan forholde seg utelukkende til Peders legitimasjon som innehaver.

Dertil kommer at bilen var svært dyr og at Ole var kjent med at Peder hadde lite penger. Dette må ha gitt enhver rimelig grunn til å tvile på om bilen var Peders og fri for heftelser. Under slike forhold må det kreves at Ole undersøkte motorvognregisteret.

Ja, handlingsalternativet (undersøke med motorvognregisteret) ville vært effektivt og enkelt å gjennomføre. Det kan senke terskelen for hva som regnes som uaktsomt. Kandidaten bruker faktum greit og får frem de sentrale momentene, men kandidaten burde også ha fått med seg at Ole faktisk undersøkte og gjorde en innsats for å avdekke eventuelle heftelser, selv om dette viste seg å være utilstrekkelig.

Når han ikke gjorde det kan han ikke sies å ha vært i aktsom god tro.

Fint at kandidaten konkluderer tydelig, men konklusjonen bør være et svar på problemstillingene som er reist. Her svarer ikke konklusjonen på problemstillingen som ble reist 5 avsnitt tidligere.

Subsidiært, forutsatt at bilen var ”solgt” til Ole, har han ikke ekstingvert L.B.s salgspanterett i bilen.

Det er ytterligere en anførsel fra Lillevik Bil om at det ikke forelå en ”ytelse mot ytelse-situasjon”. Kandidaten ”hopper” over denne. Man har ikke råd til å glemme mange anførsler dersom man ønsker beste karakter.

2. LILLEVIK SPAREBANK – LILLEVIK BIL

3.

Det følger av dekl § 2-2 at kreditor har rett til dekning i ”ethvert formuesgode som tilhører skyldneren på beslagstiden.” Bestemmelsen gir hjemmel for at kreditor kan ekstingvere eldre rettsstiftelser i formuesgodet.

Her bør kandidaten innlede tydeligere med hva som er tvistetemaet. Her forutsetter også kandidaten at Ole Vold ikke har noen rett i Audien. Dette bør komme klart frem.

Jeg savner også en ordlydstolkning, spesielt av ordlyden ”tilhører”, samt en problemstilling som kobler relevant juss mot relevant faktum.

L.B. har en salgspanterett i bilen. For at et slikt avtaleervert skal stå seg overfor skyldnerens kreditorer må det være gyldig, reelt, rettsvernet og uomstøtelig. Dette følger av sikker praksis. Banken hevder at salgspantet er ugyldig. Det følger imidlertid av drøftelsen over at det er stiftet gyldig avtale om salgspant i medhold av pantel § 3-22 (2) jf 3-14. Forbudet mot salgspant i § 3-15 er ikke aktuelt her. Anførselen kan derfor ikke føre frem.

Kandidaten ser ut til å overse at salgspant forutsetter et forutgående salg. Dersom bilen ble solgt til Ås, innebærer det også at bilen ”tilhører” Ås, jf. dekl. § 2-2.

Banken anfører så at salgspantet ikke har rettsvern. Etter pantel § 3-17 (1) får salgspantavale i forbrukerkjøp rettsvern i kraft av skriftlig avtale inngått senest samtidig med at salgstingen blir overgitt kjøper. Det må legges til grunn at disse vilkårene er oppfylt i vår sak. Heller ikke denne anførselen kan føre frem.

Kandidaten overser at rettsvern forutsetter tinglysning i løsreregisteret, jf. pantel. § 3-17 (3).

L.B. anfører at det ikke er adgang til å ta utlegg når det er de som eier bilen.

Ordet ”tilhører” i dekl § 2-2 antyder at kreditors beslagsrett er begrenset til det skyldneren reelt sett er eier av. Det følger også av sikker rettspraksis, jf bl.a. Bygland-dommen, at kreditor ikke kan bygge på at skyldneren fremstår som eier utad. Det er de reelle eierforholdene som er avgjørende.

Først her tolker kandidaten relevant ordlyd. Det er ikke spesielt tvilsomt at det foreligger et salg, og at eiendomsretten derfor har gått over. Det er tilstrekkelig til at man kan si at Audien ”tilhører” Ås. Det er derfor vanskelig å forstå hvorfor kandidaten hopper rett over i Bygland-dommen. Kandidaten ser heller ikke ut til å subsumere under ordlyden ”tilhører”, noe som kan skape tvil rundt kandidatens metodiske forståelse.

I Bygland-dommen ble kreditorene nektet beslag i en hytte som skyldneren (A) hadde grunnbokhjemmel til, men som hans far (H) reelt sett var eier av.

I vår sak er situasjonen motsatt. L.B. hevder at banken ikke kan ta beslag i bilen som L.B. er registrert som eier av, men som Peder reelt sett eier.

Motorvognregisteret gir som nevnt ingen rettslig legitimasjon slik grunnbokhjemmelen gjør. Uansett er legitimasjonsbetraktninger uten betydning de lege lata ved kreditorbeslag så lenge skyldneren reelt sett er eier.

L.B.s anførsel kan dermed ikke føre frem.

Denne konklusjonen kunne vært mye bedre. Her overlater kandidaten det til leseren å finne ut hva konklusjonen er gjennom å henvise til en anførsel fra Lillevik Bil. Lillevik Bil har dessuten reist flere anførsler.

3.LILLEVIK SPAREBANK – OLE VOLD

Hjemmelen for utlegg er også her dekl § 2-2.

Også her må kandidaten gjøre det klart hva slags tvist det er tale om.

For at Oles erverv skal stå seg mot utlegget må det være gyldig, reelt, rettsvernet og uomstøtelig.

Banken hevder for det første at Ole ikke er blitt eier av bilen. Det følger av drøftelsen over at vilkårene for godtroerverv ikke er oppfylt. Her forutsetter jeg at bilen var ”solgt” til Ole og at han overtok den i god tro, jf ekstl § 1.

Ole viser til tvangsl § 7-1 (2) som sier at utlegg kan tas i ethvert formuesgode som ”tilhører” saksøkte. Ordlyden må forstås som en henvisning til den materielle beslagshjemmelen i dekl § 2-2.

Hjemmelen for beslag følger av tvangsfullbyrdelsesloven, mens dekl. § 2-2 angir hva man kan ta beslag i.

Avgjørende blir da om bilen ”tilhører” Peder etter dekl § 2-2. Som nevnt over er det de reelle eierforholdene som er avgjørende for kreditors beslagsrett.

Det er ikke tvilsomt at Ole reelt sett er blitt eier av bilen.

Banken anfører så at Ole ikke hadde rettsvern for sitt erverv. Rettsvernsreglene har sin bakgrunn i ønsket om å forhindre kreditorsvik ved å skape notoritet og publisitet over ervervet.

Her må kandidaten få frem hvor det kommer fra at det er et krav om rettsvern.

Løsøreerververens vern mot selgerens kreditorer er ikke regulert i loven. Hovedregelen er at gjenstanden må være overlevert. Denne bygger på gamle rettsoppfatninger og er begrunnet med at overleveringen best sikrer notoritet over ervervet.

Det er språklig uklart hva kandidaten mener med ”bygger på gamle rettsoppfatninger”. Men fint at kandidaten kort slår fast at overlevering er rettsvernsakt for løsøre.

Ole har fått bilen overlevert til seg og har dermed rettsvern for sitt erverv.

Banken innvender at han ikke hadde registrert overdragelsen i motorvognregisteret og han derfor ikke har rettsvern

Motorvognregisteret er ikke et realregister slik f.eks grunnboken er det for fast eiendom, jf pantel § 1-1 (4). For rettigheter i fast eiendom er tinglysning et absolutt krav for rettsvern, jf tingl §§ 20 og 23.

Registrering i motorvognregisteret vil skape publisitet rundt ervervet men notoriteten er etter sikker rettsoppfatning sikret ved overlevering. Bankens anførsel fører ikke frem.

Flott at kandidaten kort avfeier åpenbart uholdbare anførsler som denne.

Ole har etter dette rettsvern. Banken kan ikke ta utlegg i bilen.

DEL II

4.KONKURSBOET – OLE VOLD

4.1 OMSTØTELSE ETTER DEKNL § 5-2?

Deknl § 5-2 gir hjemmel for å omstøte gave som skyldneren har fullbyrdet senere enn ett år før fristdagen

Det er på det rene at disposjonen – overdragelsen av bilen til Ole – skjedde i det kritiske tidsrommet før konkursåpningen.

Ole hevder at det ikke foreligger gave.

Fint at kandidaten rydder unna fristvilkåret.

Loven inneholder ingen definisjon av gavebegrepet. Etter ordlyden må det være tale om en form for vederlagsfri ytelse.

I rettspraksis og juridisk teori er gavebegrepet definert som en vederlagsfri formuesoverføring foretatt i den hensikt å berike mottakeren.

Overdragelsen var klart en vederlagsfri overføring av formuesgode, jf drøftelsen under pkt 1 over. Spørsmålet er om Peder hadde til hensikt å berike Ole.

Det blir litt for bastant å slå fast at det ”klart” forelå en vederlagsfri overføring av Audien.

Selv om spillegjeld ikke kan kreves inn med lovlige hjelpemidler, betyr ikke det nødvendigvis at innfrielse av spillegjeld skjer vederlagsfritt. Fint at kandidaten får frem kildene som presiserer kravet til gavehensikt. Problemstillingen kan imidlertid bli enda mer presis.

Kandidaten burde ha skrevet inn i problemstillingen det i faktum som gjør at spørsmålet om gavehensikt blir problematisk.

Formålet med overføringen var å betale gjeld. At gjelden ikke var rettslig forpliktende for Peder er i og for seg uten betydning for hans motiver. Det er fremholdt i juridisk teori at betaling av gjeld som er foreldet eller lignende ikke er å anse som en gave fordi det mangler gavehensikt, jf bl.a. Andenæs.

Ja, dette er sentrale og relevante argumenter.

Etter Bruvikdommen er det imidlertid tvilsomt om dette synspunktet står seg. Saken gjaldt overføring av en leieavtale fra et driftsselskap til et eiendomsselskap. HR konstaterte her at det forelå en omstøtelig gave uten å drøfte om det forelå gavehensikt.

Dommen er imidlertid kritisert i teorien, bl.a. fordi overdragelsen var et forretningsmessig velbegrunnet alternativ til heving. Den må imidlertid innebære at det kan foreligge gave også der formålet med disposisjonen mer indirekte har vært å berike mottakeren.

Kandidaten presenterer Bruvikdommen greit. Høyesterett slo fast at det var et vilkår om gavehensikt, men drøftet ikke dette eksplisitt, slik kandidaten også skriver. Dette kan være med på å sette en lav terskel for konstatering av gavehensikt. For øvrig fint at man fremhever kritikken mot dommen. Men innholdet blir språklig litt vanskelig tilgjengelig, bl.a. fordi kandidaten skriver "imidlertid" der det sannsynligvis ikke er meningen å kontrastere, men heller å presisere.

I tråd med Bruvik-dommen synes det riktig å legge til grunn at overdragelsen av bilen er en gave i deknls forstand.

Også her blir subsumsjonen for tynn. Hva i Bruvik-dommen er det som tilsier at overdragelsen av Audien er en gave? Her overlater kandidaten mye av subsumsjonen til leseren.

Overdragelsen kan da omstøtes med hjemmel i deknl § 5-2.

4.2 OMSTØTELSE ETTER DEKNL § 5-9?

Deknl § 5-9 gir hjemmel for å omstøte disposisjoner hvor den annen part ikke har vært i god tro.

Det er på det rene at overdragelsen av bilen er en "disposisjon" og at Peder var i en svak økonomisk stilling på tidspunktet da overdragelsen skjedde.

Bestemmelsen oppstiller tre aktuelle grunnlag for omstøtelse. Boet anfører at det foreligger en ekstraordinær gjeldsbetaling.

Det foreligger ikke gyldig gjeld, jf over, men overdragelsen har klart nok "[unndratt] eiendeler fra å tjene til dekning for [Peders] kreditorer". I dette ligger det også at boet er påført et tap som Ole i tilfelle omstøtelse må erstatte, jf § 5-12.

Igjen, fint at kandidaten sjalter ut uproblematisk vilkår.

Spørsmålet er om det var ”utilbørlig” av Peder å bruke bilen til å betale spillegjeld til Ole. Ordet ”utilbørlig” antyder at disposisjonen må være moralsk uakseptabel. Etter deknls forarbeider er det bare sterkt kritikkverdige disposisjoner som rammes.

I praksis er det en klar presumsjon for at disposisjoner som etter sin art kan omstøtes etter de objektive reglene også er utilbørlige etter deknl § 5-9. Som nevnt rammes overdragelsen av gavebestemmelsen i § 5-2. Hadde den vært foretatt innenfor tremånedersfristen i § 5-5 – og vært betaling av rettslig forpliktende gjeld – ville den også vært omstøtelig som betaling med usedvanlige betalingsmidler.

Dette er metodisk ryddige avsnitt. Kandidaten kunne ha fått mer ut av ordlydstolkningen, men behøver egentlig ikke å gjøre så mye ut av dette da det særlig er karakteren av ekstraordinær betaling som tilsier at det var en utilbørlig disposisjon å avhende Audien som vederlag for spillegjeld.

Dette innebærer at disposisjonen i utgangspunktet bærer preg av å være illojal overfor kreditorfellesskapet.

Det kan innvendes at Peder ikke hadde noe alternativ til å betale med bilen ettersom han ikke fikk lån. Pokergjelden måtte betales og han fryktet konsekvensene fra MC-klubben. Ole har ikke øvet direkte press på Peder, slik som i Ringen-dommen. Peders frykt kan ikke være avgjørende. Avgjørende må være at disposisjonen er en gave like før konkurs.

De to foregående avsnittene er ikke helt enkle å forstå. Det virker som at kandidaten mener at press fra Ole hadde talt for at disposisjonen var tilbørlig. Men det vil vel snarere tilsi at disposisjonen var utilbørlig.

Disposisjonen må anses utilbørlig.

Endelig krever § 5-9 at mottakeren ikke var i aktsom god tro. Som nevnt visste Ole om Peders økonomiske problemer. Han hadde da ikke noen berettiget forventning om å få beholde bilen i tilfelle konkurs. Vilåret må anses oppfylt.

Dette blir i korteste laget, men kandidaten får frem det i faktum som er sentralt.

Overdragelsen kan da omstøtes etter § 5-9.

Sett i lys av vanskelighetsgraden og erfaringer med det generelle nivået på eksamensbesvarelsene våren 2011, kan denne besvarelsen forsvare beste karakter. Kandidaten er gjennomgående flink til å bevege seg raskt forbi det uproblematisk og over i det problematiske. Vilkår som ikke byr på tvil, sjaltes raskt vekk. Det vitner om et godt skjønn. Drøftelsene er ofte nyanserte og konsise.

Metodisk er oppgaven varierende, men jevnt over god. Kandidaten får stort sett frem relevant lovtekst og relevante kilder. Kandidaten kunne ha dvelt litt mer ved ordlyden enkelte steder. Men jevnt over vises det god forståelse for kildene og hensynene bak reglene.

På minussiden må det nevnes at kandidaten mangler en del presisjon i problemstillingene og ellers i språket. Flere steder er subsumsjonen for kort og overlater for mye tolkning til leseren. Kandidaten hoppet også over enkelte interessante anførsler

i del 1. Men det er som kjent ikke et krav om en perfekt besvarelse for å få beste karakter.

Alt i alt besvares de aller fleste problemstillingene godt nok til at dette er en A.